

БЕЛАРУСКІЕ СЛОВІ

Выходзіць раз у тыдзень

Цана нумару 20 грош.

Нацыянальнае адраджэнне.—Тэрыторыяльная і культурна-нацыянальная аутаномія.—Зямля сялянам на падставе уласнасці.—Шырокі дэмократызм.—Барацьба з комунізмам.—Нацыянальная царква.—Краёвая згода.—
Далучэнне Усходній Беларусі да Заходній.

Надпісная цана на 1 месяц 1 зл.
" " " 3 зл. 50 гр.
Заграніцу ўдвай даражай.

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі: Wilno; ul. Niemiecka 1 Hotel
"Sokołowski" році № 23. Рэдакцыя адчынена ад 12 — 2 гада.
штодня апрача съвітаў.

Цана абвестак: перад тэкстам—20 гр
сярод тэксту—25 гр. і на апошній
стр.—15 гр. за радок.

Беларускія палітычныя групы.

У першым нумары „Белар. Слові“ мы зъмесцілі кароткі нарыс нашае праграмы.

Цяпер мы хадзелі-бы крыху спыніца і над праграмамі іншых беларускіх грушіровак: і зрабіць крытычнае паразнанне іх праграм з нашай.

Пачнём ад самай далёкай ад нас па ідэалёгіі — „Сялянска-Рабочніцкая Грамада“ п. Тарашкевіча.

Ня глядзячы на прысутнасць у гэтай групе ўсіх заслужоных на беларускай ніве дзеячоў, як напр. п. Тарашкевіч, „Сялянска-Рабочніцкая Грамада“ не мае ніякіх шансаў на будучыну. Яна жыве толькі да часу пакуль жывуць і тримаюцца маскоўскія бальшавікі. Мопнудзь бальшавікі, лопне як мыльны пузыр „Сялянска-Рабочніцкая Грамада“. Адносы сялянства да бальшавікі у Саўдепі скрава паказалі, што інтарэсы комуністычнай партыі і інтарэсы сялянства ня толькі не маюць нічога споўнага, але нават зъяўляюцца зусім супяречнымі. Асабліва яскрава гэта выявілася на 14 конферэнцыі комуністычнай партыі, на якой бальшавікі ламалі галаву, *каб з'яўлісь способы барацьбы з варожым комуністам сялянствам*. Што тычыцца адносін сялянства да бальшавікі, дык яны яскрава выявіліся ў Усходній Беларусі систэматичным біццём прадстаўнікоў „Сялянска-Рабочніцкай“ улады і нават паўстаннямі, як „лістападаўскае“ паўстанне на Случчыне.

Дзеля гэтага мы лічым што „Сялянска-Рабочніцкая Грамада“, якая выставіла комуністычную праграму і лёзунг „диктатуры пролетарыяту“, ня глядзячы на сваю фальшивую назуву „Сялянская“, — сялянскіх інтарэсаў абараняць ня можа і з прычыны гэтага, ніякага ўплыву сярод беларускіх сялян ня мае і мець ня можа. Яна можа сабраць пад свой сцяг толькі комунізуючых работнікаў, якіх вельмі мала сярод беларусаў (як падае „Бюлетэнь эсэраў“ у Радавай Беларусі іх ёсьць толькі 20.367! А у нас тут значна менш!), ды наагул элемэнты экспансіўна — негдаволенныя, якія лёгкаверна ахвяруюць сваё жыццё для комуністычных эксперыменту сваіх правадыроў. Ані беларускага народу ў цэлым, ані нават *сялянскам купляць вяліко*.

Клясы „Грамада“ не пацягне. Што тычыцца іншых клясаў, дык іх адносіны да бальшавікі ўсім варожыя, апрача тых *прадажных* кар'ерыстаў, якія за гроши ідуць (як Віленскі Бел. Ком.) „на ўслугі“ да бальшавікі.

Другой беларускай групай зъяўляецца нядайна паўстаўшы, „безгаловы“ „Сялянскі Саюз“ з 2 лідэрамі (чаму 2?) на чале п. п. Ярэмічам і Рагуліем. Ідэя аб'еднання сялянства ў саюз — бязумоўна добрая. Беларускі народ, 90 працяк якога складае сялянства, бязумоўна павінен арганізавацца, каб мець магчымасць абараняцца, як ад сваіх адкрытых ворагаў, гэтак і ад непрошаных сваіх пакраўцеляў і „абаронцаў“, як „Сялянска-Рабочніцкая Грамада“ ды розныя польскія „сялянскія“ групы. Аднакож мы проці спэцифічнай-клясавай абасобленасці сялянства. Беларуское сялянства яшчэ так мала съядома, так мала арганіздана і культурна, што сваім сіламі, без помочы інтелігэнцыі, яму нельга абысьціся. Бязумоўна пажадана арганізацыя сялянскага саюзу, але ў лучнасці, з інтэлігэнцыяй.

Пераходзячы да самай структуры і праграмы „Сялянск. Саюзу“, мы мусім сконстатаваць тут поўную блутаніну (відаць гэта пракляты спадак нябожчыка Белар. Пасольскага Клюбу!). Праграму „Саюзу“ можна акре-сціць гэтак: „з аднаго боку нельга не сазнацца, а з другога, нельга не прызнацца... ці проста шалтай-балтай!“

Бо ці-ж ёсьць тут якая-небудзь лёгччая пасыльдавацельнасць, калі адзін з лідэраў „Саюзу“ (п. Ярэміч), у адным з першых нумароў свайго афіцыяльнага органу „Сялянская Ніва“, ў артыкуле за сваім уласным подпісам, выступае проці бальшавікі, а праз 2 месяцы пасыль даваць гэты ж самы лідэр едзе да бальшавікі, дзе „конфэраре“ нават з самым усерасейскім катам Дзэржынскім і цісьне яго акрываўлянную лапу! Скажуць: „алітычная хілкасць“, „ган-длёвая інтарэсы“, а мы скажам: поўная бязпрынцыповасць. Ці, напрыклад у № 2 (за 1925 г.) органу Саюзу „Сялянская Ніва“, у артыкуле „Зямля“ напісаны, што „земля павінна быць дарма“, а далей, у канцы таго-же артыкула, прашануеца сяля-

А вось яшчэ адзін приклад: гэты-жа лідэр (п. Ярэміч,) у № 1 (за 1925 г.), выступае проці жыдоўскай калёнізациі ўва Ўсходній Беларусі, а на „запытанні“ („там“ відаць прыпомнілі п. паслу гэты яго артыкул!) ў Менску п. пасла аб яго „зданні“ у справе гэтай жа жыдоўскай калёнізациі, ён адказвае, што прынцыпова (?) з гэту згаджаецца... Дык ідэя „Саюзу“ — добрая, але.. руки больш як няўдалыя!.. Што тычыцца другога лідэра — п. Рагулі дык, ня глядзячы на папярэднія свае даволі дэмагагічныя дэбюты, ён у апошні час кінуў дэмагогію і прыціх. Але *цехі* лідер гэтага ўжо не лідер. Лідер павінен быць чынным, імпульсам сваіх груп.

Трэцій і апошній групай зъяўляецца група „беларускіх хадэкаў“. Аддаючы належнае, мы павінны признаць, што група гэтая, якая з пасыпехам вядзе ўпартую і цяжкую працу па ўсъведамленьню беларускага каталіцкага насялення, заслугоўвае на ўвагу. Адважнае змаганне за беларусізацыю касцёла, прыдае гэтай групе праўдзіві — ідэёвыя характеристар. Нажаль у гэтай групе, яшчэ да апошняга часу, не прапалі літваўскія тэндэнцыі.. А здавалося-б, што, пасыль ашуканчых і здрадніцкіх адносінай літоўцаў да Ураду Ластоўскага, разгрому гэтага Ураду і ўсей беларускай эміграцыі ў Літве,—ізоў ісьці на флігт з літоўцамі, калі ім гэтая часова патрэбна (каб адабраць ад Польшчы Вільню), беларусам і не карысна і не разумна.

Адно бязумоўна прыемнае зъяўлічча можна сконстатаваць: аканчальна пахаваны „Беларускі Пасольскі Клуб“. А разам з ім пахаваны і запраўдны кіраўнік яго — Віленскі Бел. Ком., на чале з сваім „зольным надпаслом“. На разьбітках клубу пашытаюць новыя групы, якія шукаюць адпаведных і рэальных шляху для сваіх працы.

І можа прылзе той шчаслівы час, калі гэтыя групы (зразумела апрача комуністаў) сустрэнуцца на агульным шляху, салюцца ў алінную магутную группу, на тым шляху, які год назад выбрала нашая група і няўхільна ім ідзе і цяпер, і да якога значна прыблізіліся іншыя беларускія групы, якія парэшце пачынаюць стаўіць перад сабой рэальнаяя задачы сёнейшняга дня — працу па нацыянальному адраджэнню і палепшэнню варункі жыцця беларускага народу.

Палітычны агляд.

Кожны дзень прыходзяць усё новыя і новыя весткі аб неўдачах бальшавікі палітыкі ў Кітае. Цяпер ужо можна падлічыць рэзультаты гэтых няўдачай. Каля 8-х тыдняў на зад уесь съвет быў устрывожаны канфліктам паміж С.С.Р. і манджурскім дыктатарам ген. Чанг-Тсо-Лінам. Але перад тым як пачаць разгляд гэтага канфлікту, трэба зъяўрнуць увагу на палажэнне і значэнне Ўсходні-Кітайскай чугункі, якая была прычынай гэтага канфлікту.

У 1896 г. расейскі ўрад дабіўся ад Кітая канцэсіі на правядзенне па кітайскай тэрыторыі чугункі, якая павінна была звязаць Расею з Шіхім Акіянам. Паводле дагавору, Кітай даволіў групе расейскіх банкаў, а не ўраду, пабудаваць у Манджурыі чугунку. Дзеля гэтага быў створаны Расейска-Азіацкі Банк, у якім прынялі вучасце і французскія капиталы. Гэтая чугунка мела вялізнае значэнне для Расеі, як ваенна-стратэгічнае, гэтак і эканамічнае. Пасыль рэвалюцыі ў асеі, чугунка гэтая функцыянувала нармальнай і дзялі, пакуль у 1924 г. яна не перайшла да бальшавікі. Бальшавікі зрабілі ўсіх правоў даўнішній асеі ў Кітаі і пакінулі дзеля сябе толькі ваданьне Ўсходні-Кітайскай чугункі. Каля чугунка перайшла да бальшавікі, яны перш на-перш зрабілі *чыстку* антыбальшавіцкага чугуна-чнага пэрсаналу. Яны прыслалі свайго камісара і пачалі ўводзіць на чугунцы свае парадкі. Харбін зрабіўся асяродкам бальшавіцкага агітации ў Манджуры. І вось тут мы якраз падыходзім да канфлікту паміж бальшавікамі і ген. Чанг-Тсо-Лінам. Як ведама, Чанг Тсо-Лін зъяўляецца во-рагам бальшавікі і ў барацьбе з імі, карыстаецца падтрыманнем Японіі якой таксама на вельмі падабаеца гаспадарка бальшавікі ў Кітаі. Каля прыхільнік бальшавікі ген. Фэнг перамог Чанг Тсо-Ліна і пачаў ужо падыходзіць да Мукдену, на падтрыманье Чанг Тсо-Ліна выступіла Японія. Фэнг быў разьбіты і з рэштай арміі адыйшоў на палудзень. Бальшавікі, каб падтрымаць свайго саюзініка Фэнга, пачалі рабіць розныя перашкоды Чанг-Тсо-Ліну. Яны адмовіліся перавазіць яго войскі па Ус.-Кітайскай чугунцы і дамагаліся за гэты перавоз некалькі мільёну рублёў. А Чанг Тсо-Лін адказаў на гэта рапушчымі крокамі Ен арыштаўваў бальшавіцкага камісара чугункі „таварыша“ Іванава, пазачынку ўсе савецкія ўстановы ў Харбіне і выдаў загад аб перадачы ўпраўлення чугункай расейскаму антыбальшавіцкага

му інжынеру. У Харбіне і па ўсей Манджуруі пачалося страшэннае перасыльданье бальшавікоў, якімі былі перапоўнены ўсе турмы. Кітайская войска перавозіліся гэткім чынам — усе згоды бальшавікоў.

Лёгка зразумець, якім вядзім ударам усё гэта было для бальшавікоў ня толькі на Дал. Усходзе і Азіі, але таксама і Эўропе. Нейкі Чанг-Тсо-Лін, дыктатар Манджуруі, бярэ за каўнер савецкага саноўніка, кідае яго ў турму і не звяртае зусім увагі на пагрозы ўсемагутных расейскіх дыктатаў. Навучныя прыкладам кітайскага генэрала, могуць гэтак жа зама зрабіць з бальшавікамі і ангельцы ў Лёндане і немцы ў Берліне. Дзеля гэтага бальшавікам трэба было якнайхутчей злыкідаваць гэты конфлікт. З адным Чанг-Тсо-Лінам бальшавікі яшчэ маглі бы справіцца, калі-бы за яго плячым не стаяла Японія. Дзеля гэтага бальшавікі выбрали дыпляматычны шлях, як больш бясьпечны. Яны пачалі пісаць ноты пратэста, з пагрозамі аружнага выступленія. Характэрнае тое, што ноты гэтых пісаліся не Чанг-Тсо-Ліну, а цэнтральному Пэкінскому ураду, з якім ніхто ў Кітае ня лічыцца. Аднак нарэшце бальшавікам і пэкінскому ўраду ўдалося дагаворыцца з Чанг-Тсо-Лінам. Ведама, што бальшавікі прымушаны былі пайсьці на ўсе ўступкі: яны згадлісіся пераваціць кітайскую войску па чугунцы і г.д., а Чанг-Тсо-Лін з свайго боку, звольніў з вастругу камісара Іванова. Але перасыльданы бальшавікоў у Харбіне і Манджуруі не спыніліся. Што тычыцца далейшага карыстання чугункай, дык гэта пытанье будзе вырашана шляхам дыпляматычных перагавораў паміж бальшавікамі і Чанг-Тсо-Лінам.

Але і эта яшчэ ня ўсё. Бальшавікі навет згадлісі-б праглынуць гэтую пігулку, калі-бы ня было яшчэ іншых няудач. Аказваецца, што ўжо амаль ня ўсё кітайская насяленіне добра пазнала бальшавікоў, а таксама тое чаго варта іх "безкарысная помач". Як гэта заўсёды бывае пасля першага знаёства з бальшавікамі, пачынаецца рэакцыя проці геніяў зарэзы. Пачаўся ўжо агульны рух проці бальшавікоў і іх прыхільнікаў і ў Кітаі. Былы заюзьнік Фэнга — ген. Ву-Пэй — Фу падпісаў дагавор з Чанг-Тсо-Лінам аб супольнай барацьбе з бальшавікамі і Кантонам. Як ведама у Кантоне, пры дапамозе бальшавікоў, заведзены Савецкі лад. Там знаходзіцца цэнтр бальшавікоў, праляганды на ўесь Кітай. Але апошнія весткі кажуць аб tym, што нават і Кантон здрадаў бальшавікоў і перайшоў на бок Чанг-Тсо-Ліна. Генэрал Хан-Хум-Мінг, які стаіць па чале кантонскіх войск, адкрыта выступіў проці бальшавікоў. Яшчэ нядайна гэты генэрал ездіў у Москву, дзе прасіў грóшы на падтрыманье кантонскага ўраду, але бальшавікі яму адмовілі. Апрача гэтага прычынай здрады Кантона зьяўляецца агульнае незадаваленіе ў Кітаі бальшавікімі методамі. Гэтак скончылася прыязнь Кантону з бальшавікамі. Аканчальна выехаў у Москву і ген. Фэн. Галоўнай прычынай неўда бальшавікоў у Кітаі зьяўляецца тое, што яны не аблічылі сіл, пачынаючы раздзымухіваць пажар у Кітаі. Дык жа гэтыя вялізны пажар, якім павінна была загарэцца ўся Азія і Эўропа, вымагае і вялізных грóшы, каторых у бальшавікоў няма. Тоё, чаго хопіць, каб зрабіць узрыў у Сафійскім саборы, прыгатаваць наўстаныне ў нейкай маленъкай Эстоніі або Баўгарыі, мала, каб збальшавізаць і нацкаваць на вялікія сусьветныя дзяржавы 480-мільёны Кітай. Ген. Фэн быў разбіты галоўным чынам дзеля того, што мала меў грóшай. Кантон таксама здрадзіў дзеля того, што нехапала грóшай. І наагул увесь Кітай перажывае цяжкі фінансавы кризіс. Урадоўцы не атрымоўваюць пэнсіі праз колькі месяцаў. А анахія, якую выклікалі бальшавікі яшчэ больш загадыла фінансава-еканамічны кризіс. Ратунак толькі ў пазыцыі, якую мо-

жна дастаць у Амэрыцы або Англіі, якія нічога не дадуць, калі кітайцы не прагоняць ад сябе бальшавіцкую заразу. І Кітай у канцы канцы, пекакануўшися ѿ склонасці бальшавіцкага ўпльву, пачынае разумець і вызываюцца ад гэтай заразы. Гэткім чынам і Кітай увайшоў на новы шлях, на які ўвайшла Заходняя Эўропа — паддацца ангельска-амэрыканскаму капіталізму і распачаць рапушчу барацьбу з бальшавізмам. Гэткім чынам савецкія пляны аканчальна праваліліся і ім не удалося зрэвалюцыяніраваць і нацкаваць Азію на Эўропу, Японію і Амэрыку. Няудача бальшавікоў у Кітаі ёсьць пачатак канца бальшавізма і ў самай Расеі, дзе ён перажывае надта цяжкі кризіс.

N.

АПОШНЯЯ НАВІНЫ.

У Польшчы.

— Міністар Марачэўскі (П.П.С.) з прычыны хваробы падаўся ў адстаўку. На яго мейсца партыя П.П.С. выстаўляе кандыдатуру пасла Барліцкага.

— У звязку з адстаўкай мін. Марачэўскага ходзяць чуткі аб магчымасці рэконструкцыі кабінету.

— 8 г.м. маршалак Я. Пілсудзкі быў запрошаны ў Бельвізэр на аўдіэнцыю да Прэзыдэнта.

— Забастоўка тэлефаністак і трамвайніх служачых у Варшаве злыкідавана шляхам компромісавага паразумення.

— У звязку з зменшаньнем пэнсіі машыністам, істнене пагроза забастоўкі чугунчыкаў.

— У Лодзі замест 80.000 патэнтаў якія былі ўзяты на 1925., у гэтym годзе выкуплена толькі 32 000. Гэта значыць, што лік прамысловых і гандлёвых прадпрыемстваў зменшыўся на 90 працэнтаў.

За граніцай.

Англія. Англіі пагражаютъ новыя канфлікты на берагах Чырвонага мора. Адні з найбольш выдатных арабскіх каралёў Ібн-Саїд, заўладаўшы Геджасам, групіруе вокал сябе арабскія племёны пад лёзунгам звольненія ад гэгемоніі Англіі.

Нямеччына. У звязку з прынцыпам Нямеччыны ў Лігу Народаў, нямецкі ўрад зажадаў аж 10 месцаў у Секретарыяце Лігі.

— Уся Нямеччына зацікаўлена рашэннем пытанья аб выплаце адшкадаваніяў бўшым каралім і іншым б. пануючым домам Нямеччыны.

Францыя. Справа фінансавай реформы выклікала вострую барацьбу у парлямэнце. Ніяк ня могуць дагаворыцца аб законах, якія прапануе ўрад.

Італія. Паміж Італіяй і Англіяй падпісаны дагавор аб узаемным падтрыманьні на выпадак вайны. Італія павінна падтрымачь Англію на выпадак аружнага канфлікту з Турцыяй, а Англія абязвалася надтрымліваць Італію ў Трыпалітаніі і Цырынаіке.

— З прычыны канфлікту з Баварыяй, Мусоліні выступіў ў парлямэнце з мовай, ў якой выразна пагражает аружжам, кажучы, што Італія можа ў кожны момант перанесці свае ваенныя сіцігі за Альпы.

Швайцарыя. 12 г.м. у Жэневе адбудзе цца надзвычайная сесія Рады Лігі Народаў, якая збораецца спэцыяльна для разглядзу заявы немцаў аб жаданы ўступіць у Лігу Народаў.

Амэрыка. Прэзыдэнт Кулідж мае замер запрапанаваць усім дзяржавам зъехацца на нараду аб разбраеніні ў Вашынгтон.

Кітай. Хаця канфлікт паміж Кітаем і С.С.Р. афіцыяльна лічыцца злыкідаваным — адносины застаюцца напружанымі.

— Бадацьба паміж старонікамі

з'яўльненія Кітаю з пад чужой апекі і іх працоўкамі — вядзенца даўней,

— Маючы свае ўрады правінцыі Кантон і Гонконг — ніяк не могуць дайсці да згоды.

Адным словам кітайскі хаос трывале даўней.

Японія. Японія адмаўляеца ад зменшанія сваіх аружных сіл. Матывы яна гэта падзеямі ў Кітаі.

Мароко. Па апошнім весткам шмат плямён рыйфенай здаецца на ласку гішпанцаў і здае на таўшчыні аружжа. Дзеля гэтага палажэнне гішпанцаў і французаў у Мароко палепшилася.

Сірыя. Замірэння няма. Наадварот, друзы выказваюць большую дзейнасць. Да паўстання далаўчыца ўсё новыя плямёны арабаў. Паўстане пачынае прымець характар рэлігійнай барацьбы з чужаземцамі.

— Усе стараныні французаў замірыць край і стварыць часовы ўрад — не прыводзяць ні да чаго.

Па апошнім весткам друзы захвачлі ў палон французскага генэрала Гамаліна.

"Польскі краёвы зьезд" у Горадні.

6 лютага ў Горадні пачаўся польскі "крэсавы" зьезд.

Зьезд адразу ж раскалоўся на дзве варожыя групы: яскрава шовіністичную правіцу і дэмакратичную лявіцу. З прыемнасцю мусім адзначыць, што Віленшчына дала на гэты зьезд прадстаўніцтву шырокадэмакратичных польскіх групаў. Гэтак сэнатар Каліноўскі падаў практ рэзалицы, ў якой дамагаеца тэрыторыяльнай аўтаноміі для "крэсава". Таксама заслугоўвае на асаблівую увагу высока талерантная мова п. Свяхаўскага, які адважна выступіў на абарону зўйнаванага беларускага школыніцтва.

У рэзультаце гэтых працэзыцьцяў на зьездзе паўстаўш раскол. Найболыш характэрны для зьєзда эпізодам быў выхад са складу прадзыдыму пасла Хамінскага, якому зачымлі вусны, калі ён хацеў гаварыць па с маму важнаму пытанню аб аграрнай рэформе. Сэнатары Каліноўскі і Карніцкі і паслы Вэндзягольскі, Дуброўнік і Гельман з пратэстам пакінулі зьезд.

Зьезд выбраў тры камісіі, на чым і закончыўся першы дзень зьезду.

Альфа.

У С.С.Р.

Распрадаюць... прадзене.

У сваіх агітацыйных прамовах, заўленыніх вожакоў і г. д. бальшавікі цвердзілі, што ўсе багацтвы б. царскіх сім'і і роду ёсьць "багацтва ўсяго народу". Ужо ня раз пісалі і мы, што шмат чаго з гэтага "народна-га багацтва" адбранае ня толькі ў царскага роду але і ў расейскіх багацтваў, якія з'яўлююцца ўсім народам.

У царскіх сім'ях і роду ёсьць "багацтва ўсяго народу". Ужо ня раз пісалі і мы, што шмат чаго з гэтага "народна-га багацтва" адбранае ня толькі ў царскага роду але і ў расейскіх багацтваў, якія з'яўлююцца ўсім народам.

У сім'ях і роду ёсьць "багацтва ўсяго народу". Ужо ня раз пісалі і мы, што шмат чаго з гэтага "народна-га багацтва" адбранае ня толькі ў царскага роду але і ў расейскіх багацтваў, якія з'яўлююцца ўсім народам.

У сім'ях і роду ёсьць "багацтва ўсяго народу". Ужо ня раз пісалі і мы, што шмат чаго з гэтага "народна-га багацтва" адбранае ня толькі ў царскага роду але і ў расейскіх багацтваў, якія з'яўлююцца ўсім народам.

У сім'ях і роду ёсьць "багацтва ўсяго народу". Ужо ня раз пісалі і мы, што шмат чаго з гэтага "народна-га багацтва" адбранае ня толькі ў царскага роду але і ў расейскіх багацтваў, якія з'яўлююцца ўсім народам.

У сім'ях і роду ёсьць "багацтва ўсяго народу". Ужо ня раз пісалі і мы, што шмат чаго з гэтага "народна-га багацтва" адбранае ня толькі ў царскага роду але і ў расейскіх багацтваў, якія з'яўлююцца ўсім народам.

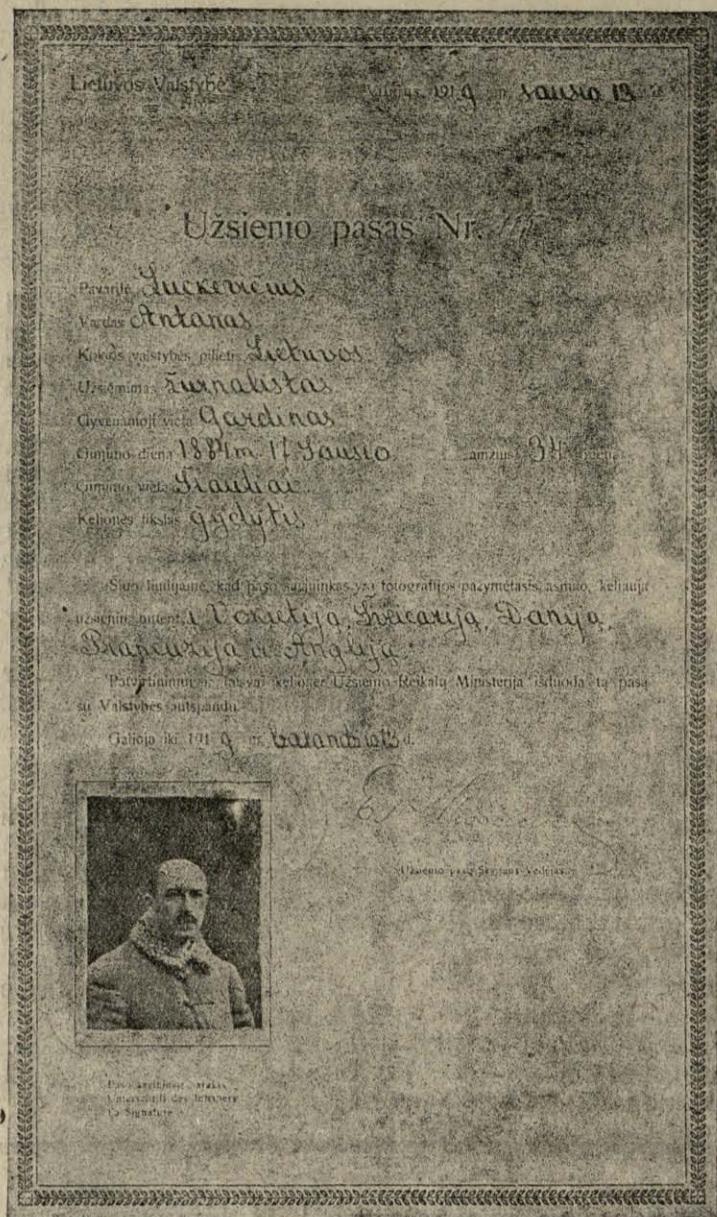
У сім'ях і роду ёсьць "багацтва ўсяго народу". Ужо ня раз пісалі і мы, што шмат чаго з гэтага "народна-га багацтва" адбранае ня толькі ў царскага роду але і ў расейскіх багацтваў, якія з'яўлююцца ўсім народам.

ду?.. А як жа! Хай чакае! Ня толькі гэтныя грóшы, але шмат і злупленых з царквой золата і інш. пашлі як ў бяздонную бочку ў глотку комінтарна. За гэтныя грóшы наймаюцца за-границы агітатары ды бунтары, робяцца паўстанцы (напр. у Кітаі), на якія кідаюцца грóшы расейскага работніка і селяніна...

Новая хвала расстрэлау.

Адначасна з правалам комуністаў пры выбарах у сельскія Саветы, куды яны прыйшли ў вельмі нязначным ліку (18—20 проц.) — па ўсяму „савю“ пачаліся масавыя арышты і наагул тэрор. Відаць, у выніках выбараў комуністычны дыктатары ўбачылі даказ упадку сваіх ўжыўвай і новым тэрорам хочуць навясці жах на жыхароў і напомніць ім, што хаця няма „Чэкі“ але ёсьць „Г.П.У.“, якое на ссыпіц і дбае аб падтрыманьні пажаданага, для комуністаў настрою люднасці... З п

АГЕНТ-ПРАФЭСЫЯНАЛ.

Дакумент № 1.

Революцыйная хвала, вайна і паваенныя падзеі парадзілі асобы тып людзей—тып палітык-махраў. Зрадзіла гэткае enfant terrible і беларускае грамадзянства. Каму толькі не вядома „моральнае“ і „этычнае“ аблечча беларускага дзеяча „Антона Луцкевіча“. Бруд, грязь, інсунуацыі, шуллерска-прэсовыя перадзёркі, грубая брахня і лаянка—вось спосабы, якімі бездаремонна-жонглерска апэруе прэзес Віл. Бел. Кому Луцкевіч. Каму не вядома тая бязупынная траўля, якую систэматычна вядзе Луцкевіч проці ўсіх тых, хто не згаджаецца з яго поглядамі і не падзяляе яго мэтай; для іх іншых назваў як „здрайцы“, „прадажнікі“ і г. д. у Луцкевіча няма. Гэтак ён систэматычна закідае брудам Ч Беларускую Раду, за яе незалежнае, а галоўна яскрава антыбальшавіцкае становішча. Ен амаль на ў кожным нумары лае персанальнай старшине Рады А. Наўлюкевіча, рабочы яму абсалютна абсурдныя

закід, як „монархіст“ і г. д. Ен гасцінна дае мейсца ў сваёй газэціне для лаянкі ўселякім пёным, крымінальным асобам, як Цяўлоўскі і інш. (згодна публічнаму абвінавачанью п. Цяўлоўскага праз „Грам. Голос“ у № 32 ад 1 IX 1925 г.).

Ен калечыць беларускую вучнёўскую младзь, правакацыйна ўпягваючы яе ў комуністычную працу, што публічна сцвердзіў агульны сход бел. грамадзянства ў Вільні, які адбыўся 28 ліпня 1925 г. Ен самымі грубымі славамі лае, старога, заслуженага беларускага дзеяча-ідэаліста В. Ластоўскага за тое, што той не прадаўся бальшавікам, як зменавехаўцы Цывікевіч, Заяц, Пракулеўіч і інш. Ен закідае брудам эсэраў Мамонкы і б. бел. міністраў Грыба і Крэчэўскага, называючи іх „недабіткамі“ (тыповы бальшавіцкі выраз!) за тое, што тыя выкінулі са складу Беларускай Рады ў Празе Чэскай Незалежнай Беларусі*. Міністар бе-

Lit. Nr.	Einzahler oder Empfänger	Gegenstand	Es ist erhaben		
			Nummer des Kasas hierohin	Jänner M. DE	Nummer des Kasas hierohin de Biere
6	7	8	9	10	11
		Kapitel XXI			
		Petel 6	Abschnitt 3		
		Rechtskosten			
1	Anton v. Luckeivicius	Abrechnung der Dr. Kasse 32. 3	75-		
2	Anton v. Luckeivicius	Abrechnung der Dr. Kasse 32. 3 Sofia Komissar Tagesgeld	32. 139	75-	
3	Ab	Abrechnung der Dr. Kasse Sofia Komissar Tagesgeld		75-	
4	Ab	Abrechnung der Dr. Kasse Sofia Komissar Tagesgeld		150-	
5	Ab	Abrechnung der Dr. Kasse Sofia Komissar Tagesgeld			

Дакумент № 2.

інш. Ен пачаў нарэшце „паход“ прыці выбіўшыхся з пад яго высокай руки „Беларускіх хадэкаў“ і „Сялянскага Саюзу“. І ня гледзячы на тое, што цяпер не рэвалюцыйныя часы, у якія заўсёды выплывалі найбольш спрытныя, бязпрынцыпныя і не разбіраючыся у сродках людзі, ён да гэтага часу бяскарна скандализуе беларуское імя. Глумачыца гэта поўнай інэртнасцю і бязлюдзьдзем з боку персональнага складу беларускіх апазыцыйных групоў. Гэтая мягкаце ласць у адносінах да Луцкевіча іншых беларускіх дзеячоў і надзвычайная „гібкасць“ якой, заўсёды адзначаўся сам Луцкевіч, далі яму магчымасць у сваёй „прапы“ прайсыці „дыстанцыя аграмаднага разъмеру“. Ад паляка—засцяняковага шляхцюка да... беларуса. Ад палянафіла да... палянакожорцы. Ад літвафіла да... літваеда. Ад антыбальшавіка, да... комуніста!..

Аднак жа гэтая „гібкасць“ у пэўных мамэнтах была значна большай, чым систэматычныя, залежна ад часу і „эканамічных магчымасцяў“, хамеленскія палітычныя мэтаморфозы гэтага „дзеяча“. Вышэйпаданы дакумент № 1—ёсьць фатаграфія з загранічнага пашпарту Луцкевіча. Як відаць, пашпарт гэты датаваны 18 сіненя 1919 году (18 sausio 1919), Антон (Antan s) Луцкевіч (Luckeivicius) фігуруе на ім, як запраўдны літвін, бо нават здолеў ужо атрымаць літоўскую абывательства. (Lietuvos). І гэта было ў той час, калі ён яшчэ займаў высокое становішча „міністра Незалежнай Беларусі“. Міністар бе-

ларускі—літоўскі падданы! Баімося што гэтае падданства мела трох іншыя харктар, аб чым красамоўна гаворыць дакумент № 2. Гэта ёсьць фатаграфія з ліста касавай нямецкай кнігі, якая знаходзіцца ў Віленскім Архіве. У гэтым дакумэнце ў рубрыцы першай, значыцца (у перакладзе): „Антон фон(!) Луцкевіч“... А у рубрыцы 2: „за рэдагаванье вайсковага выданья“ (нямецкага вайсковага)! А у рубрыцы 3—75 м. (марак) за студзень. Далей — „75 м. за люты“ і г.д. Гэта значыцца, што ў той час, як увесь беларускі народ біўся з немцамі, Луцкевіч быў платным нямецкім агентам і знаходзіўся на ўслугах нямецкіх вайсковых уладаў.

Пасыль ўсяго гэтага не прыходзіцца да здзіцца ўжо наступнаму пэўнаму „этапу“, калі п. Луцкевіч стаў платным агентам бальшавікоў, заняўшы пры тым ганарове становішча старшини Монр’у (як цвердзіць „Dziennik Wil.“ N 270 ад 24 I 25 г. і якога п. Луцкевіч да адказнасці не пацягнуў!). Апошняя метамарфоза зусім зразумела, калі прыпомніць, што ўсе першыя бальшавіцкія верхаводы пачыналі сваю кар’еру, як агенты і шефы генэральнае нямецкага штабу. Рэзынца толькі ў тым, што тыя былі агенты буйнага маштабу, ну а п. Луцкевіч аказаўся агентам маштабу маленъкага. Вось які бруд „рэвалюцыйная хвала“ вынёс на паверх беларускага падзейнага жыцця. Вось якія „заслужоны“ асобы з многагадавым агентскім стажам стаяць на чале комуністычнай акцыі ў Заходній Беларусі. Якая акцыя—гэта і правадыр.

ЖЫЦЬЦЕ ПРОВІНЦЫІ.

Чарговы напад.

(ж. Сіняўка, Нясьвіск. пав.).

1 лютага ў нас тут ізноў здарыўся бандыцкі напад. А 4 гадзіне па шосе ў Ляхавічы ехаў аўтобус з пасажырамі. На 2 вярсце ад Сіняўкі шофэр змушаны быў затримаць машины з дзялянкі таго, што наўপоперак дарогі стаяў воз. Калі аўтобус падыйшоў да возу, з лесу выяглі некалькі ўзброяных бандытаў і началі стрэляніну па аўтобусу. Але на няшчасце бандытаў сядро пасажыраў знаходзіўся афіцэр пагранічнай варты паручнік Сыледзінскі, які начаў адстрэлівацца з рэваліверу і застrelіў аднаго бандыта. Рэшта бандытаў, угледзіўшы што адзін іх таварыш забіты, началі ўцякаць у лес, нават не забраўшы забітага. У часе перастрэлкі бандыты ранілі ў галаву пар. Сыледзінскага і забілі шофера, памоцнік шофера няведама дзе загінуў, калі аўтамабіль знішчіў толькі яго акрываў.

На апошнім веснкам уся бандыцкая шайка злойлена пры помочы паліцэйскага сабакі.

А. Л.

Пажар у маёнтку.

(маёнтк. Дунайчыцы, Нясьвіск. павет.).

25 студня г.г. у маёнтку Дунайчыцы спалілася стайні з вазоўнай і

12 коняў. Страты ад пажару выносяць каля 15.000 злотых. Расплаччуся пажар у сяродку стайні ад невядомай прычыны. Увечары вясковыя людзі, якія варочаліся з Клецку, зауважылі на страсе вагонь. Яны паднімлі трывогу і кінуліся да стайні, каб ратаўаць жывёлінку. Але ўсе вароты былі зачынены, і пакуль прынясьлі ключы вагонь ахапіў усю будынкін. Жывёліны ратаўаць ужо ня было магчымасці. Нярухомасць жа, якая была ў вазоўні і складніцы гэтай самай будынкі, дзякуючы пажарнай камандзе і людзям з вёскі Дунайчыцы удалося ўратаваць.

Цікава адзначыць, што на пажар звязваліся ажно трох вясковых пажарных каманд. Першая звязвалася Дунайчыцкай у ліку 50 чалавек, а праз 30 мінут—Бабаевіцкай у ліку з 3 чалавек і Янавіцкай у ліку 30 чал.

Б—к.

ТУТЭЙШАЯ ХРОНІКА.

Войков, ратуй! Агент—прафэсіянал А. Луцкевіч, які ў свой час працаўаў на карысць літоўцаў і немцаў (глядзі фатаграфіі дакумэнтаў), а цяпер перайшоў на „утрыманьне“ да бальшавікоў, у апошнім № 10 сваёй комуністычнай часопісі „Беларуская Ніва“ вельмі разазваўся і абурніўся на нас за тое, што мы „пасымелі“ прайсыці проці яго цяперашняга „начальства“ і выкінулі лёзунг: „Далучэнне ўсходній Беларусі да Заходній“. Зусім зразумела, што калі-б гэта ад яго залежала, дык агент-прафэсіянал Луцкевіч зрабіў бы якраз наадварот: ён далучыў бы Заходнюю Беларусь да Усходняй, каб аддаць і рэшту Беларусі на зьдзек чырвоным катаам. Далей, у сваёй нататцы, Луцкевіч робіць звычайны для яго „прафэсіянальны“ ківок у бок свайго беспасрэднага начальства і патэтычна выклікае: „... і гэта ў той час, калі польскі ўрад стараецца завязаць добрасуседзкія адносіны з С.С.Р.П.“ Адным словам: „Войков, ратуй!“

№ 2 = НАШ САТЫРЫКОН = № 2

Гумарыстычна—сатырычны дадатак да Беларуснага Слова".

У вісковай школе.

Да школы з „кваліфікаванай“ вучыцелькай прыехаў візитатар. У часе лекцыяў візитатар. У часе лекцыяў візитатар, паказваючы на глобус, які сталаў на шафе, пытаецца аднаго з вучняў:

— Скажы, чаму гэты глобус мае вось з нахілам?
Вучань маўчыць.
— Ня ведаеш? зварачваецца да другога: скажы ты?
І другі маўчыць.
— Таксама ня ведаеш? Ну, дык можа ты дзяяўчынка скажаш?
— Ня ведаю!
— Гм... Хто знае, падымаі руку!
Кляса маўчыць, вучні паглядаюць адні на другога.

Зьдзіўлены візитатар звяртаецца да вучыцелькі, якая ад самага пачатку стаіць пачыранеўшай і ўсё стараецца яму нешта сказаць:

Ці ж вы гэтага ня тлумачылі вучням? Будзьце ласкавы вытлумачыць...

— Пане візитатар я далібог-жа ня вінавата... Як я прымала школу, дык глобус сталаў там-же. І быў гэтакіх кривы... Я яго зусім не чапала.

Палітычная хроніка.

Польшча.

Надта новага—нічога
Ці добрага ні благога.
Усё таяж сітуацыя
З тэй модыфікацыяй,
Што пры агульнай стагнацыі.
Есьць—безпраўных дэманстрацыі,
Фабрыкі у Лодзе ліквідацыі,
Аб пазычках пэртрактацыі,
З Лтвой—пэртурбациі.
З Сулеюкам—фліртациі,
Аб каролю—ўздыхацыі...
Зусім яшча німа парадку.
А будзе? Пачынай з пачатку...

Францыя.

„Пабеды“ ў Сірыі і Мароку
Вылаізіць Францыі усей бокам.
Замест, „ура!“ ідзе лімэнт.
Цыхціць над скарбам парламент...

Англія.

Кроў ізноў арабы псууюць:
Вайну „свяшченнай“ шыкуюць,
І ад Індіі да Мароко.

Вечарынка у Беларускай Гімназіі. У суботу, 6 лютага, у Віленскай Беларускай Гімназіі адбылася вечарынка спектакль на карысць незаможных вучняў. Была пастаўлена камедыя Ф. Аляхновіча „Шчаслівы Муж“. Ч'еса была адыграна пад кіруніцтвам і пры вучасці яе аўтара п. Аляхновіча і прайшла даволі добра. Пасля спектаклю пеяў хор, а таксама выступаў вучнёўскі аркестр. Вечарынка закончылася скокамі.

Нажаль уражаныне ад спектаклю пансаваў на зусім удалы выбар п'есы якую больш правідлова было-б назваць фарсам, а не камедыяй. Яе можна было пастаўіць для дарослых, але нікак не для вучнёўскай моладзі.

„Культурная“ прапазыцыя. Гэтымі днімі ў Вільні адбыўся агульны сход студэнцкіх акадэмічных гурткоў універсітэту Ст. Баторага. Характэрным для цяперашняга студэнцтва манетам сходу было выступленне студэнта п. Плевакі, які ў сваіх мове паміж іншымі сказаў, што „занияцца справай пашырэння польскай культуры сярод „крэсавых“ народнасцяў, культура якіх, як беларусаў, жыдоў і літоўцаў, стаіць ніжэй (?) за польскую,—есьць сівяты(!) абавязак кожнага добра галяка“.

Гатовы ісъці над сцяг Прапора
Усе плямёны мусульманаў
Супроць апекі англічанаў.
Ненавісці сур'зіна „ўспышка“,
Каб ная была калёніям крышка...

Нямеччына.

Цяжка Міхель напаць уздыхае,
З манэрхамі вось клопат мае:
Як з іх з маемасціяй быць,
Каму і колькі заплаціць?
Бо каб урэшті ўсіх пазбыцца
Трэба з імі расплаціцца...
Манархі-ж зусім не скрываюць
Што гроши атрымаць жадаюць
На тое, скінуць каб ўрад
А з ім-рэспубліканскі лад,
І немцаў апчаслыўіць зноў
Сотнія „каранаваных галоў“...

Італія.

Бальшавізм—гэта хвароба
Імпер'ялістскага мікроба.
На гэта — казаў Мусоліні
Лекарства—oleum ricini.
Прауда—бальшавікоў пазбыўся,
Аднак відаць сам заразіўся
Яшчэ горшым імпер'ялізмам,
Носіцца вось з цэзарызмом
Ўсія—ж аружкам патрасае,
Як што—вайной ўраз пагражкае.
Цяпер мы скажам Мусоліні:
Прымай, брат oleum ricini!

Сірыя.

З паўстанцамі німа ўсё зладу:
Ня хочуць нат „свайго“ ўраду,
Які ствараюць ім французы.
І падалей—усё б'юць іх друзы...

Кітай.

Саўдэп „апчаслыўіць“ Кітайцаў жа-
даў:
Усія—ж агітатараў, гроши ім сладу.
І т'кі дабіўся: раздмухай пажар!
Аднак не надоўга: плюнулі ў твар
Кітайцы як толькі грошаў ня стала,
Ня хочуць, дык годзе, шчасльца кагада!

З сялянскіх гутараў.

— Вось, браце, чытаў я ў газетах,
што у нас тут на „крэсах“, хутка
будзе самаўрад!
— А дзеялі чаго ён нам патрэбны,
калі мы і так даволі ўжо яго маем?
— Да ў нас тут кожны па старуні-
ковы сам урадуе, дык якога-ж яшчэ
табе самаўраду трэба!

Галерэя Партрэтаў беларускіх парлямэнтарыў
і дзеячоў.

Пасол М...а.

Аб ім ня чую ніхто ніколі.
Адкуль і хто—ніхто ня знаю.
Антонія манаршай воляй
Беларускім паслом стаў.

У Сойме вёў сябе прымерна:
Прыказы старых выпаўняў;
Заўсёды іх загадам верны—
Плюпты біў, крычаў, сіляваў.

Да іншых роляў не гадзіўся.
Пусыціць ў палітыку? Капут!
Калі ужо мялтой радзіўся—
Дык знай месца: цёмыні кут!

На вуліцы.

— Вось надутая фігура! Быццам
індык...

— Які там індык! Гэта, браце, ста-
рое парапаньне!

— ???

— Ен надуты як наш пасол
Ярамеіч...

Краёвая хроніка.

З Вільні.

„Манарх“ зусім азьвирэў,
Усіх „прапіўнікаў“ бы зьеў.
А баліць яму найболей
З пад яго што вышлі волі
Тыя, што як лічыў ён —
Падтрымлівалі яго трон.
Застаўся зусім бяз „людзей“
Бо ж ня шукаць іх ў „Грамадзе“?
Жоўць яго аж заливое
І ўсіх навокал — лае,
Па свайму—з апошніх слоў
І дзеячоў і нат — паслоў...

Зразумеў.

У польскай пачатковай школе на
„крэсах“, вучыцелька пытаецца ў ма-
лога вучня:

— Jak twoje nazwisko?

— Michas, — адказвае баязліва
хлапец.

— Ale nazwisko, nazwisko jak? злу-
ецца вучыцелька.

Нарэшце, хадзі і са сльязамі і ка-
рамі гэтае пытаньне ўладжана і вучы-
целька пераходзіць да лекцыі. Яна
дае вучню рысунак пяра з надпісам
„stalowka“ і загадвае чытаць. Той чы-
тае па складох:

— S t a s t a l i u w k a w k a.

— Nu to jak będzie razem?

— Шяро. — цвёрда адказвае ву-
чань.

У Судзе.

Судзьдзя: Вы абвінавачываецца ў
тым, што аблайлі Галубка злодзеям
і бандыям. Ці праўда—гэта?

Абвінавачаны: Але, паночку,—праў-
да, але я яму гэтага не казаў...

Адказ. Кепска, што вы ня пішаце бо-
лей падрабязна, якая гэта „запісь“ што тва-
гер зрабіў. Ці гэта тэстамант, ці нешта ін-
шае? Калі тэстамант і напісаны згодна з
формай — дык падайце яго ў Суд на заць
верджаньне. (Трэба атрымаць мотрыку аб
съмерці швагра і даць съпісак маемасці)
Калі ж гэта не тэстамант, а нешта іншае —
дык справа зусім іншая. Напішыце якая гэ-
та запісь (лেпец усяго перацішце ўсю гэ-
ту запісь і прышиліце яе да нас). Толькі
тады можна будзе даць належную параду.

Грам. Н Г —ку. Запытаньне: Усе мае да-
кументы астайші ў Пэнзе, дзе я ў часы бе-
жанства служыў у гарадзкой Управе. Як іх
атрымаць адтуль?

Адказ. Зывярніес і да Ministerstwa
Spraw Zagranicznych, Wydział Konsularny з
прособай аб адшуканні і даручніні вам
гэтых дакументаў. Трэба падрабязна пака-
заць, якія імена дакументы, з якога году
калі былі прадстаўлены. Пры прашэнні
треба ўзяць 5 руб золатам, як аплату за
пашуківальніне. Гроши гэтых ўзяць 5 руб золатам
на паслугі Скарбовую па Rachunki Mip.
Spr. Zagr. Wydz. Konsularny, як вышэйназ-
ванную аплату і да прашэння ў Miest. da-
лучыце квітапісю.

Юрыдычныя парады.

Згодна з цыркулярам Мін. Унутр.
Справаў на г. зв „Крэсах“ ўсходніх
будзе праведзена справа съцверджань-
ня абыватэльства ўсіх жыхароў. За
абыватэльства будуть уважацца у гор.
Вільні і паветах: Віленскім, Троцкім,
Ашмянскім і Сувалкінскім:

1) Асобы, якія радзіліся на зем-
лях б. Сярэднія Літвы, пасколькі
жылі тутка прад 1-м студнем 1919 г.
г. з. пастаянна жывуць на гэтых зе-
млях ад гэтага часу.

Друк Я. Баеўскага, Савіч 8.

Выдавец Ч. Бел. Рада.